

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudce Davida Hipšra a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **N. H. N.**, zast. Mgr. Daliborem Lípou, advokátem se sídlem Jugoslávská 856/2, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 12. 2025, č. j. 20 Az 44/2025-25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Daliboru Lípovi, advokátovi, **se přiznává** za řízení o kasační stížnosti odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 10 140 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce v České republice požádal o mezinárodní ochranu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalovaný ji žalobci neudělil v žádné formě (podle § 12, § 13, § 14a a § 14b zákona o azylu) rozhodnutím ze dne 14. 10. 2025, č. j. OAM-957/BA-BA01-HA15-2025. Podle něj byla jediným důvodem žádosti legalizace pobytu žalobce v ČR. Ten neuvedl žádné skutečnosti, pro které by bylo možné dospět k závěru o pronásledování žalobce v zemi původu ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu nebo jeho odůvodněném strachu z pronásledování podle § 12 písm. b) téhož zákona. Žalovaný ani nedospěl k závěru, že by žalobci hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

[2] Žalobce se proti tomuto rozhodnutí bránil žalobou u Krajského soudu v Ostravě, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. K žalobním námitkám konstatoval, že žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci. Krajský soud dále uzavřel, že žalobce v žádosti nevyklíčil žádné azylově relevantní skutečnosti. Je to přitom žadatel, kdo je zdrojem informací podstatných proti udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud měl také za to, že na situaci žalobce nedopadá doplňková ochrana a kritérium vážné újmy, jak ji stanoví § 14a zákona o azylu. Žalobní tvrzení o hrozbě bezdomovectví v zemi původu je založeno pouze

na hypotetických obavách žalobce. Krajský soud souhlasil i se závěry žalovaného, že mezinárodní ochrana neslouží k legalizaci pobytu.

[3] Žalobce (**stěžovatel**) rozsudek krajského soudu napadl kasační stížností. Ta je podle něj přijatelná, protože svým významem přesahuje jeho vlastní zájmy. Přesah vlastních zájmů stěžovatel spatřuje v otázce posouzení bezprostředně hrozícího bezdomovectví v zemi původu jako možného nebezpečí vážné újmy jako azylově relevantního důvodu. Krajský soud se nedostatečně vypořádal s hlavní žalobní námitkou, podle níž správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav věci a nesprávně dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Stěžovatel již v žádosti sdělil důvody, pro které o mezinárodní ochranu žádá a je toho názoru, že žalovaný mu měl udělit mezinárodní ochranu ve formě doplňkové ochrany nebo azylu z humanitárních důvodů. Hrozba bezdomovectví v zemi původu může být posuzována jako hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy. Krajský soud měl posoudit extrémní případ délky pobytu mimo domovskou zemi (v případě stěžovatele 45 let). Současně stěžovatel nemá v zemi původu žádné zázemí, jeho rodinné vztahy zanikly a nemá dostatečné finanční prostředky. Tuto námitku stěžovatel uplatnil již v rámci žaloby, krajský soud ji shledal nedůvodnou, potvrdil nezákonné rozhodnutí žalovaného a tím zatížil vadou nepřezkoumatelnosti a nezákonnosti i svůj rozsudek. Krajský soud také nesprávně posoudil neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Stěžovatel souhlasí s tím, že v případě humanitárního azylu se uplatňuje institut správního uvážení a není na něj právní nárok. Správní uvážení ale podléhá soudnímu přezkumu, a proto musí být náležitým způsobem odůvodněno. Krajský soud měl přihlédnout k výjimečné osobní situaci stěžovatele, nedostatečně odůvodněné a nepřezkoumatelné závěry žalovaného zrušit a vrátit mu věc k dalším řízení. V dalším řízení by žalovaný skutečně důkladně posoudil, zda byly v případě stěžovatele naplněny důvody podřaditelné pod pojem „důvody zvláštního zřetele hodné“.

[4] **Žalovaný** ve vyjádření popřel oprávněnost podané kasační stížnosti. Domnívá se, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal na správní spis, vydané rozhodnutí a na vyjádření k žalobě. Žalovaný ve svém rozhodnutí dostatečně vysvětlil, z jakého důvodu neshledal azylový příběh stěžovatele za vyhovující důvodům vymezeným v zákoně o azylu. I krajský soud se zabýval celým spisem a žalobními námitkami, rozsudek krajského soudu je srozumitelný a opřený o dostatek důvodů. Krajský soud projednal všechny žalobní body a rozhodl podle zákonných norem a v souladu s judikaturou. Žalovaný navrhl odmítnout kasační stížnost pro nepřijatelnost, popř. zamítnout pro nedůvodnost.

[5] **Nejvyšší správní soud** se zabýval nejprve přijatelností kasační stížnosti (v dané věci rozhodoval u krajského soudu samosoudce). Pokud kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, je třeba ji odmítnout pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Pro věcný přezkum by bylo nutné, aby řešená právní otázka měla přesah nad rámec konkrétního případu z důvodu 1) neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury nebo 2) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28). Žádná z těchto podmínek zde splněná není a kasační stížnost je nepřijatelná.

pokračování

[6] Argumentace stěžovatele svým obsahem předně míří na nedostatky odůvodnění napadeného rozsudku. Judikatura již podrobně vymezila kritéria nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nedostatečné zdůvodnění. Za nepřezkoumatelný bude považován rozsudek, ze kterého není patrné, jaký skutkový stav vzal orgán rozhodující ve věci za rozhodný, jakým způsobem postupoval při utváření právního závěru a proč považuje argumentaci účastníka řízení za nesprávnou (srov. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, či ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, obdobně též nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06). V projednávané věci však krajský soud vzal v potaz všechny relevantní skutečnosti a argumenty, dostatečně se s nimi vypořádal a své závěry zdůvodnil způsobem, který nesvědčí přijatelnosti kasační stížnosti.

[7] Stěžovatel dále specifikoval, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s hlavní žalobní námitkou, podle níž žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel uvedl důvody, pro které o mezinárodní ochranu žádá, tj. ohrožení bezdomovectvím v zemi původu. Správní orgán měl stěžovateli přiznat některou z forem mezinárodní ochrany, zejména doplňkovou ochranu či azyl z humanitárních důvodů.

[8] Co se týče skutkového stavu, krajský soud vyšel z toho a nijak nezpochybnil, že stěžovatel na území ČR žije již dlouho, přivykl zdejšímu životu a kultuře. Stejně tak si byl vědom tvrzení stěžovatele, podle něhož by v jeho věku bylo těžké začít znovu žít ve Vietnamu. V roce 2021 si stěžovatel zapomněl prodloužit pobyt. V žalobě pak stěžovatel nad rámec toho uvedl, že mu ve Vietnamu hrozí bezdomovectví. Krajský soud vyšel z úplného obsahu správního spisu, na základě kterého dovedl, že poskytuje dostatečnou oporu pro závěry žalovaného. Stěžovatel v žalobě ani v kasační stížnosti nepoukázal na žádné další podklady, ze kterých měl žalovaný, popř. krajský soud vycházet. Přijatelnou tedy nemůže být ani kasační argumentace stěžovatele zpochybňující závěr krajského soudu, podle něhož žalovaný zjistil skutkový stav věci v rozsahu potřebném k vydání napadeného rozhodnutí.

[9] Důvody přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal ani ke kasační námitce vztahující se k posouzení neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

[10] Ve správním řízení stěžovatel uváděl jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany pouze to, že v ČR žije již dlouhou dobu, zvykl si na zdejší prostředí a kulturu, a v jeho věku by bylo nemožné začít znovu žít ve Vietnamu. Žalovaný se ve vztahu k otázce udělení doplňkové ochrany zabýval tím, zda stěžovateli v zemi původu nehrozí vážná újma ve formě trestu smrti nebo popravky, zda mu hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, nebo zda mu nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. K tomu žalovaný opatřil podklady vztahující se k bezpečnostní a politické situaci ve Vietnamu. V kontextu s výpovědí stěžovatele neshledal, že by stěžovateli hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Krajský soud následně konstatoval, že stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany nevylicil žádné azylově relevantní skutečnosti ve smyslu § 14a zákona o azylu. Na situaci stěžovatele podle něj nedopadá klíčové kritérium „vážné újmy“. Tvrzení

stěžovatele o hrozícím bezdomovectví je založeno pouze na jeho hypotetických (a ničím nepodložených) obavách.

[11] V dané věci je podle Nejvyššího správního soudu nepochybné, že stěžovatel jako stěžejní důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvádí, že v zemi původu již nemá žádné vazby a zázemí, a bylo by složité ve Vietnamu znovu začínat. V roce 2021 si v ČR zapomněl vyřídít prodloužení pobytu. Žádal tedy o legalizaci svého pobytu cestou žádosti o mezinárodní ochranu v ČR. Uvedená skutečnost však, sama o sobě, nemůže založit azylově relevantní důvod. Legalizaci pobytu je třeba v každém případě řešit prostřednictvím institutů, které poskytuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (viz např. rozsudky NSS ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, nebo ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2025, č. j. 7 Azs 334/2024-21). Podle judikatury Nejvyššího správního soudu nemohou být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany ani ekonomické důvody (např. rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54, nebo ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65). K námitce stěžovatele ohledně hrozícího bezdomovectví krajský soud přihlédl a konstatoval, že se jedná o nepodložené tvrzení založené na hypotetických obavách žalobce. Vzhledem k tomu, že stěžovatel tuto žalobní námitku uvedl jen zcela obecně a v kontextu s jeho dlouhodobým pobytem v ČR, lze reakci krajského soudu považovat za dostatečnou. Ani v tomto směru tedy nic nesvědčí pochybení krajského soudu vedoucímu k přijatelnosti kasační stížnosti.

[12] Argumentace stěžovatele vztahující se k udělení humanitárního azylu je pak nepřipustná. Stěžovatel se udělení humanitárního azylu výslovně nedomáhal v rámci správního řízení, a v žalobě ve vztahu k humanitárnímu azylu jen zcela obecně uvedl, že podle § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl. Svoji podrobnou argumentaci v tomto směru uplatnil až v kasační stížnosti. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je však nepřipustná taková námitka, kterou stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl. Namítá-li tedy stěžovatel v kasační stížnosti, že mu měl žalovaný udělit humanitární azyl z důvodu jeho osobní situace, věku a hrozícího bezdomovectví v zemi původu, a současně žalovanému vytýká, že jeho povinností bylo řádně odůvodnit použití správního uvážení, jedná se se o nepřipustnou námitku. Stěžovateli nic nebránilo tuto námitku uplatnit již v žalobě ve stejném rozsahu jako nyní v kasační stížnosti. Nejedná se ani o (připustnou) reakci na odůvodnění napadeného rozsudku.

[13] Z napadeného rozsudku je podle Nejvyššího správního soudu patrné, že závěry krajského soudu jsou v souladu s ustálenou judikaturou. Krajský soud vypořádal všechny žalobní body a nedopustil se zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud ani neshledal potřebu se od závěrů krajského soudu nyní odchýlit, a proto odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[14] Co se týká nákladů řízení, odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost je na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti druhem zjednodušeného věcného přezkumu rozhodnutí krajského soudu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, bod

pokračování

18). Stěžovatel v řízení úspěch neměl a nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[15] Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti zástupce Mgr. Dalibora Lípu, advokáta. Podle § 35 odst. 10 věty první s. ř. s. hradí odměnu za zastupování a hotové výdaje ustanoveného advokáta stát. Ustanovený zástupce učinil v řízení dva úkony právní služby, a to převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a sepsání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Za dva úkony právní služby zástupci stěžovatele náleží mimosmluvní odměna v celkové výši 9 240 Kč podle § 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bodu 5 advokátního tarifu. Dále zástupci stěžovatele náleží paušální náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu v celkové výši 900 Kč. Zástupce stěžovatele není plátcem daně z přidané hodnoty. Celkem tedy zástupci stěžovatele náleží částka 10 140 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. května 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu